

Správa o výsledku kontroly čerpania finančných prostriedkov v rámci Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a Švajčiarskeho finančného mechanizmu na vybrané projekty
7.2.2011

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len („NKÚ SR“) na rok 2010 a jej účelom bolo preveriť dodržiavanie účelu čerpania finančných prostriedkov v súlade s dohodou o poskytnutí finančných prostriedkov, posudzovanie a schvaľovanie projektov, na ktoré boli čerpané finančné prostriedky z finančného mechanizmu EHP (ďalej len „FM EHP“), Nórskeho finančného mechanizmu (ďalej len „NFM“) a Švajčiarskeho finančného mechanizmu (ďalej len „ŠFM“).

Predmetom kontroly boli procesy a prostriedky vzťahujúce sa na implementáciu FM EHP, NFM a ŠFM v rokoch 2004 až 2010 na Úrade vlády SR (ďalej len „ÚV SR“), ktorý plnil úlohu Národného kontaktného bodu pre tieto mechanizmy (ďalej len „NKB“).

1 Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Nórsky finančný mechanizmus

1.1 Charakteristika finančného mechanizmu

Hlavným cieľom aktivít podporovaných z FM EHP a NFM bolo znižovanie ekonomických a sociálnych disparít v rámci územia EHP, pričom musela byť preukázateľná udržateľnosť projektu po ukončení financovania a jeho prispievanie k trvalo udržateľnému rozvoju. Pritom podporované aktivity museli byť v súlade s politikami Európskeho spoločenstva. Prioritné oblasti FM EHP a NFM a z nich rezultujúce zamerania definované Memorandom o porozumení k implementácii FM EHP a Memorandom o porozumení k implementácii NFM mali doplnkový charakter k štrukturálnym fondom Európskej únie a Kohéznejmu fondu. Pri ich stanovovaní bolo snahou obmedziť duplicitu financovania v rôznych oblastiach národného hospodárstva zo zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu a zo zdrojov týchto finančných mechanizmov.

1.2 Stav implementácie finančného mechanizmu v kontrolovanom období

Kontrolou bolo zistené, že nielen v hodnotených, ale aj ďalších projektoch neboli jednoznačne stanovené pravidlá pre časovú postupnosť a zodpovednosť za splnenie jednotlivých etáp implementácie až do fázy realizácie blokových grantov (ďalej len „BG“) a individuálnych projektov (ďalej len „IP“). Išlo o stanovenie termínov z hľadiska povinností jednotlivých subjektov vstupujúcich do procesu poskytovania nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“). Napríklad, dokedy bolo potrebné ukončiť výber subjektu, ktorému bude poskytnutý NFP, dokedy museli byť uzatvorené zmluvy od ukončenia výzvy a určenia úspešného konečného užívateľa NFP, alebo sprostredkovateľa pre BG, projekt, podprojekt atď. Jednotlivé dokumenty, a to ako na medzinárodnej úrovni, tak aj na národnej, neobsahovali k tomuto pre jednotlivé opatrenia záväzné termíny na ich splnenie. V dôsledku toho sa riešila viac než 6 mesiacov otázka ako budú vykazované poskytnuté finančné prostriedky v EUR alebo SKK, alebo otázka uzatvárania zmluvných podmienok, riešenie ktorých presiahlo jeden rok.

Výnimku tvoril napríklad termín spracovania priebežnej správy o projekte, podanie odpovede na žiadosti, u ktorých boli určené časové horizonty predkladania a realizácie.

Riešenie časovej postupnosti celého procesu poskytnutia BG a IP od výzvy až po ukončenie jeho realizácie nebolo stanovené ani v základnom dokumente pre implementáciu FM EHP a NFM v podmienkach SR - „Riadenie implementácie, finančného mechanizmu EHP a NFM“.

Zistený stav vytvoril prostredie, že na samotné použitie finančných prostriedkov z FM EHP a NFM (realizáciu projektu, podprojektu) bol vyčlenený najkratší časový úsek z celého časového horizontu ich prípravy a plnenia. Naopak, najväčší časový rozsah bol venovaný administratívnym opatreniam, napríklad ako sa budú vykazovať použité finančné prostriedky. Uvedené skutočnosti boli zapríčinené i tým, že celý proces od podpísania memoranda až po ukončenie schvaľovacieho procesu oprávnenosti použitia finančných prostriedkov z FM EHP a NFM nemal presne definované jednotlivé časové horizonty (etapy plnenia). Presne bolo zdefinované len obdobie čerpania finančných prostriedkov od 01.05.2004 do 30.04.2011. Termíny, dokedy treba ukončiť napríklad

výzvy, dokedy ich vyhodnotiť, dokedy zaslať podklady k schvaľovaniu, dokedy sa má k tomu schvaľovací orgán vyjadriť a pod. neboli zadefinované na medzinárodnej úrovni, ani na národnej úrovni SR.

Koncom roka 2010 nastal pozitívny posun v celkovom čerpaní príspevku na úroveň približne 50 % na strane zahraničných partnerov a 70 % na slovenskej strane alokácie podľa úrovne poskytnutia.

Niektoré projekty hodnotil NKÚ SR ako rizikové z pohľadu ich plánovaného ukončenia k finálnemu termínu 30.04.2011. Dva projekty v hodnote 1 224 180,00 EUR vykazovali nulové čerpanie; v jednom prípade KP odstúpil od zmluvy na základe kontroly NKB a v druhom prípade sa konečný prijímateľ zaviazal na základe požiadavky na úpravu rozsahu projektu, že dofinancuje projekt z vlastných zdrojov. Ďalších sedem projektov identifikovaných NKÚ SR malo hodnotu NFP projektov spolu v sume 5 981 084,26 EUR a malo nízke čerpanie financovania zo štátneho rozpočtu (od 2,57 % do 19,31 %), resp. zúčtovania oprávnených výdavkov (od 0,20 % do 10,32 %) s Úradom pre finančný mechanizmus (ďalej len „ÚFM“) z objektívnych aj subjektívnych dôvodov.

1.3 Dodržiavania platných pravidiel a postupov na implementáciu FM EHP a NFM na vybranej vzorke projektov a zistené riziká implementácie

V priebehu procesu implementácie pôsobili kontrolné mechanizmy či už externé alebo interné a z ich pôsobenia rezultovali zistenia. Tieto boli priebežne zapracovávané do interných predpisov a usmernení a zabezpečovali optimalizáciu procesu implementácie s obmedzeniami popísanými vyššie.

V oblastiach, ktoré boli formalizované predpismi bol kontrolný systém na zodpovedajúcej úrovni, až na konkrétne zistenia, ktoré však nedosiahli štatisticky významnú úroveň. Napríklad v dvoch prípadoch bolo zistené porušenie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“):

- kontrolou predloženej dokumentácie bolo zistené, že prijímateľ nepredložil referencie ako nevyhnutnú podmienku účasti na verejnom obstarávaní. V zmysle zverejnenej výzvy a súťažných podkladov nemal byť zaradený do vyhodnocovania ponúk. V danom prípade komisia nevyhodnocovala ponuky v súlade s uverejnenou výzvou a súťažnými podkladmi, nakoľko mala vylúčiť ponuku, ktorá nesplnila požiadavky uvedené v oznámení a v súťažných podkladoch. Zistenie nemalo vplyv na výsledok verejného obstarávania. Projekt v celkovej výške NFP v sume 635 095,00 EUR bol následne upravený plánom realizácie projektu na sumu 632 301,00 EUR. Celkové čerpanie predstavovalo sumu 632 296,41 EUR a ku dňu ukončenia kontroly bol projekt úspešne ukončený. Správa o ukončení projektu bola schválená v Bruseli na ÚFM;
- predložený návrh zmluvy nebol v súlade so spôsobom určenia ceny a na základe toho mal byť prijímateľ vylúčený z verejného obstarávania. S touto ponukou sa podľa zápisnice umiestnil na druhom mieste. Týmto konaním došlo k porušeniu § 33 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, keď mal obstarávateľ posudzovať splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní v súlade s oznámením o vyhlásení verejného obstarávania a súťažnými podkladmi, čo sa v danom prípade nestalo. Ani toto zistenie nemalo vplyv na vyhodnotenú poradie uchádzačov verejného obstarávania.

Kontrolou zistené riziko v úvodných základných procesoch implementácie finančných mechanizmov po fázu vyhlásenia výziev, resp. podpisu zmlúv s konečnými prijímateľmi a sprostredkovateľmi bolo potvrdené, keď napríklad:

- z tohto dôvodu meškala realizácia projektu rekonštrukcie budovy, kde bola vykonaná aj fyzická kontrola plnenia projektu. Kontrolou bolo zistené, že na rekonštrukcii budovy a reštaurátorských prácach sa intenzívne pokračovalo. Vzhľadom na rozsah rozostavanosti celej stavby nebolo možné v tej dobe objektívne prijať záver o konečnom splnení čerpania NFP. Všetky zúčastnené strany realizácie však deklarovali úsilie splnenia zmluvných termínov i za cenu úhrady plnenia z vlastných zdrojov realizátora.

Interné predpisy a manuály zaoberajúce sa podmienkami a postupmi pre riadenie pomoci z FM EHP a NFM neuvádzali lehoty na podpísanie zmluvy zo strany žiadateľa NFP. Nebol v nich uvedený ani návod ako postupovať v obdobných prípadoch ak žiadateľ o NFP nespolupracoval s NKB ako to bolo v nasledujúcom prípade:

- pri realizácii ďalšieho projektu uchádzač predložil všetky požadované doklady a podľa hodnotenia NKB z 04.02.2008 splnil kritériá administratívnej zhody. Kontrolou predložených dokladov bolo zistené, že 18.03.2009 bola schválená uvedená žiadosť Výborom pre Finančný mechanizmus a Ministerstvom zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva. Zároveň 25.03.2009 bola NKB zaslaná predmetnej spoločnosti žiadosť o doručenie Akceptačného listu k ponuke na poskytnutie grantu v slovenskom a anglickom jazyku do termínu 07.04.2009 spolu aj so zoznamom dokumentov, ktoré bolo potrebné predložiť do 5 pracovných dní pred dňom podpisu Zmluvy o poskytnutí finančného príspevku zo strany príjemcu pomoci. Podklady boli doručené 09.04.2009 na ÚV SR, ktorý ako NKB dňa 21.05.2009 podpísal Dohodu o poskytnutí grantu, podpísanú pre uvedený projekt dňa 14.05.2009 Ministerstvom zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva. NKB žiadal listom zo 17.09.2009 predmetnú spoločnosť o predloženie zostávajúcej časti potrebnej dokumentácie a odsúhlasenie textu zmluvy. Zároveň sa v uvedenom liste uvádzalo, že uchádzač nereagoval na list zo 14.07.2009, v ktorom bol zaslaný návrh zmluvy a uvedená požiadavka a že spoločnosť neodpovedala ani na elektronické urgencie z 23.07.2009 a 05.08.2009, ako aj na telefonáty. Rovnaký list bol zaslaný aj 23.11.2009. Dňa 16.11.2009 zaslala spoločnosť písomné stanovisko, v ktorom vyhodnotila projekt ako rizikový a žiadala o informáciu či je možné termín ukončenia realizácie projektu posunúť z 30.04.2011 na neskoršie obdobie. NKB zaslal 23.11.2009 odpoveď, v ktorej sa okrem iného uvádza, že podmienky zmluvy, ako aj termín ukončenia projektu, nie je možné na základe súčasne platných medzinárodných dohôd a pravidiel meniť. Opätovne bola zaslaná požiadavka na urýchlené a jednoznačné stanovisko k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí NFP na projekt SK 0075. Spoločnosť nereagovala ani na mailovú urgenciu z 08.01.2010. Listom zo 14.01.2010 bola požiadavka zo strany NKB opätovne zopakovaná. Dňa 25.01.2010 zaslala spoločnosť písomné stanovisko, v ktorom uviedla, že nie je možné zmeniť termín ukončenia projektu na základe jeho rizikovosti - spoločnosť odstupuje od realizácie projektu Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky kaštiela Ožďany. V dôsledku uvedených skutočností bolo 14.06.2010 podpísané slovenskou stranou odstúpenie od zmluvy medzi Výborom pre finančný mechanizmus a ÚV SR. Toto odstúpenie bolo odsúhlasené 16.10.2010 druhou stranou.

Uvedený postup bol veľmi zdĺhavý, keďže medzi schválením grantu 21.05.2009 a odstúpením od zmluvy slovenskou stranou 14.06.2010 uplynulo vyše roka. Výsledkom takéhoto konania bol neefektívny proces výberu žiadateľa, ktorý počas zdĺhavého procesu schvaľovania stratil záujem o realizáciu projektu. V takýchto prípadoch by bolo vhodné mať zadané aj náhradné riešenie, napríklad ďalší úspešný uchádzač z výzvy v danej prioritnej oblasti tak, aby bolo možné vzniknutú situáciu operatívne riešiť.

2 Švajčiarsky finančný mechanizmus

2.1 Charakteristika finančného mechanizmu

Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce bol súčasťou komplexného národného plánovania, ktorý okrem štrukturálnych a kohéznych programov EÚ zahŕňa tiež programy NFM a FM EHP. Príspevok Švajčiarskej konfederácie mal dopĺňať tieto programy a zamerať sa predovšetkým na projekty, ktoré dané finančné zdroje nepokrývajú, resp. ich pokrývajú len čiastočne.

Švajčiarska federálna rada vyjadrila v Memorande o porozumení s Európskym spoločenstvom z 27.02.2006 úmysel, že Švajčiarska konfederácia prispeje k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej EÚ. Následne bol 26.11.2006 v celoštátnom referende schválený spolkový zákon o spolupráci s východnou Európou. Rámcovou dohodou sa Švajčiarska konfederácia zaviazala poskytnúť SR príspevok vo výške 66,866 miliónov CHF na päťročné obdobie záväzku a desaťročné obdobie vyplácania pod názvom „Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej Európskej únie“.

Tento príspevok bol v podmienkach SR nazývaný ŠFM, pričom doba finančnej podpory začala plynúť 14.06.2007 a bude trvať do 13.06.2017.

2.2 Stav a proces implementácie vo vzťahu k procesu implementácie v ostatných krajinách, ktorým bol poskytnutý finančný príspevok zo ŠFM

Ku dňu 02.11.2010 boli všetky oblasti zamerania ŠFM pokryté výzvami. Tieto boli vyhlásené, ukončené a švajčiarskou stranou boli schválené 3 projekty a ďalšie 4 boli schválené vo fáze projektového zámeru.

Do obdobia príprav výziev, resp. priamych zadaní neboli žiadnym materiálom stanovené časové limity. Z týchto aj iných dôvodov sa SR oneskorila s vyhlasovaním výziev a procesom schvaľovania projektov oproti ostatným štátom využívajúcim ŠFM a na základe analýzy vykonanej NKÚ SR mala SR najhoršiu východiskovú pozíciu, napríklad:

Najviac schválených projektov malo Maďarsko (17) v priemernom objeme projektu 3 852 tis. CHF. Najvyšší objem schválených projektov celkom malo Poľsko pri najvyššom priemernom objeme na projekt 11 157 tis. CHF. Priemerný počet schválených projektov bol 7,3 projektu na účastníka pomoci pri priemernom objeme 4 138 tis. CHF. Slovensko malo schválené 3 projekty v druhom najnižšom celkovom objeme, pričom posledná Malta a Cyprus mali nakontrahovaný celý objem príspevku.

Najväčší počet (39) aj najväčší objem plánovaných projektov (t.j. prebehlo schválenie projektu vo fáze Projektového zámeru) malo Poľsko v priemernom objeme projektu 8 061 tis. CHF. Priemerný počet plánovaných projektov bol 6,8 projektu na účastníka pomoci pri priemernom objeme 6 651 tis. CHF. Slovensko malo schválené 4 projekty v druhom najnižšom celkovom objeme pred Slovenskom, pričom Malta a Cyprus mali už zmluvne pokrytý celý objem príspevku.

Na zdokumentovanie a posúdenie postavenia SR v štruktúre poskytnutých alokácií v systéme ŠFM boli NKÚ SR vytvorené analýzy, ktorých ukazovatele poskytli pohľad na celkovú alokáciu podľa jednotlivých krajín, štruktúru plánovaných projektov podľa oblastí zamerania a spolu, objem schválených projektov, objem plánovaných a schválených projektov celkom (ďalej zazmluvnené projekty) a to jednotlivo podľa štátov aj spolu. Zároveň tieto analýzy zobrazili relácie medzi jednotlivými fázami poskytnutia príspevkov (alokácia, schválené, plánované, nezazmluvnené) a rozdiel a podiel medzi nimi.

Na celkovej alokácii prostriedkov zo ŠFM mala SR podiel 6,7 % v absolútnej výške 66 866 tis. CHF.

Postavenie SR z pohľadu na výšku alokovaného príspevku, ktorý ešte nebol schválený ani plánovaný (ďalej nezazmluvnené projekty), bolo nasledovné:

Doteraz nezazmluvnená čiastka alokácie SR vo výške 50 650 tis. CHF tvorila 20,79 % celkovej nezazmluvnenej alokácie za všetky štáty. V porovnaní s ostatnými štátmi bola v absolútnom vyjadrení jedna z najvyšších. V relatívnom vyjadrení bolo postavenie SR z pohľadu nezazmluvnenej časti alokácie najhoršie, pretože bolo potrebné do konca rozhodného obdobia (do 13.06.2012) zazmluvniť ešte 75,75 % alokácie. V pomere k priemernému percentu nezazmluvnených projektov v SR (24,41 %) bol tento pomer tretinový.

Opačný pohľad na situáciu bol z pohľadu zazmluvnených projektov k celkovej alokácii. Tu bola priemerná hodnota všetkých zazmluvnených projektov oproti celkovej alokácii vo výške 75,59 % a bola oproti porovnateľnej hodnote za SR (24,25 %) viac ako trojnásobná, pričom hodnota dosiahnutá v SR bola najnižšia.

Podobná situácia bola aj pri hodnotení situácie z pohľadu schválených projektov, kde pomer schválených projektov k celkovej alokovanej čiastke v SR tvoril 7,80 % a bol reprezentovaný sumou 5 216 tis. CHF. Pomer schválených projektov na celkovej alokácii za všetky štáty spolu bol 30,27 %, t.j. skoro štvornásobný.

Pozitívnejšie sa javil pomer medzi plánovanými projektmi spolu a alokáciou, kde sa dosiahla v sledovanom období hodnota 16,45 % v absolútnom vyjadrení 11 000 tis. CHF. Tento pozitívny pomer bol však relatívny, pretože štáty, ktoré mali tento ukazovateľ horší, mali buď schválenú celú alokáciu (Malta a Cyprus), alebo ju mali schválenú na úrovni 50 %.

Čiastočne iný pohľad na situáciu dáva analýza, ktorá dokumentovala situáciu v projektoch vo fázach schvaľovania švajčiarskou stranou (schválené projekty a plánované projekty) v závislosti od

času ich schválenia čo do počtu projektov aj výšky príspevku. Podľa nej 69 % (44) všetkých schválených projektov bolo schválených do roku 2009 vo výške 207 218 tis. CHF. V týchto prostriedkoch boli schválené aj 3 projekty a prostriedky pre SR v ich celej výške.

Ďalší proces od vyhlásenia výziev bol formalizovaný. NKB realizoval a koordinoval hodnotiaci a výberový proces. Mal spracovaný plán zazmluvňovania návrhov konečných projektov, podľa ktorého by mali byť tieto včas schválené švajčiarskou stranou. NKB tiež kontinuálne podnikal kroky pre skrátenie termínov uvedených v tomto pláne a tieto konzultoval so švajčiarskym partnerom. Tak isto mal pripravené opatrenia s prísľubom ich schválenia zo strany Švajčiarskej konfederácie na zníženie rizík spojených so zmluvným procesom.

Ďalej bolo zistené, že pri ŠFM mechanizmus výberu a schvaľovania podaných žiadostí je na základe interných právnych noriem realizovateľný a aj v skutočnosti kontinuálne prebiehal.

Priame zadania boli zverejňované v zmysle platných Pravidiel a postupov implementácie Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce a boli riadne schválené švajčiarskou stranou.

NKÚ SR detailne preveril 4 žiadosti o NFP v kvalite projektového zámeru, z toho 2 priame zadania a 2 otvorené výzvy.

Bolo preukázané, že pri troch žiadostiach nebola dodržaná 15 dňová lehota pre zasadnutie výberovej komisie stanovenej vnútorným manuálom, čo bolo podľa ÚV SR spôsobené problematickou koordináciou termínov z dôvodu rôznorodosti zamestnaní pozorovateľov a hodnotiteľov zo slovenskej aj švajčiarskej strany.

2.3 Riziká implementácie v ďalšom období

Na základe vykonaných analýz bude v prípade včasného zazmluvnenia všetkých návrhov konečných projektov vytvorený predpoklad vyčerpania príspevku zo ŠFM v plnej výške v stanovenom termíne.

Bude však potrebné brať do úvahy aj riziko, lebo žiadatelia nemusia dodržať niektoré plánované termíny, resp. môžu od projektu odstúpiť v rôznych fázach schvaľovacieho procesu aj po schválení projektu švajčiarskou stranou, alebo ak by nespĺnili schválené podmienky. Keďže ide o dôvody, ktoré NKB nemôže priamo ovplyvniť, bude potrebné si pripraviť alternatívne riešenia pre použitie alokovaných prostriedkov na iné projekty tak, aby nevznikol problém pri ich čerpaní v plnej výške v stanovenom termíne.

Kontrolou bolo identifikované ďalšie riziko, ktoré nebolo spojené s termínom schválenia konečných návrhov projektov, ale s efektívnosťou a hospodárnosťou použitia prostriedkov. Riziko spočíva v tom, že nebolo zabezpečené ustanovenie Článku 6 Spolupráca a postupy bod 1, ktoré malo za cieľ zabrániť duplikácii a prekryvaniu sa s projektmi financovanými zo štrukturálnych fondov a/alebo Kohézneho fondu a tiež zo zdrojov Prechodného nástroja, NFM a FM EHP, alebo iných programov dvojstrannej spolupráce a zmluvné strany mali zabezpečiť účinnú koordináciu a zdieľanie akýchkoľvek informácií potrebných pre tento účel, a tým mohlo a môže k tejto duplicitě prísť. V tomto bode nebola zo slovenskej strany dodržaná Rámcová dohoda.

Odstránenie tohto rizika bude nutné riešiť v kooperácii a koordinácii so všetkými zainteresovanými zložkami slovenskej strany vytvorením komplexnej databázy financovaných projektov na území SR.

Zhrnutie

Kontrolou čerpania FM EHP a NFM bolo zistené, že v hodnotených projektoch, ale aj ďalších projektoch, neboli jednoznačne stanovené pravidlá pre časovú postupnosť a zodpovednosť za splnenie jednotlivých etáp implementácie až do fázy realizácie BG a IP. Išlo o stanovenie termínov z hľadiska povinností jednotlivých subjektov vstupujúcich do procesu poskytovania NFP.

Zistený stav vytvoril prostredie, keď na samotné použitie finančných prostriedkov z FM EHP a NFM v projektoch bol vyčlenený najkratší časový úsek z celého časového horizontu ich prípravy a plnenia. Najväčší časový rozsah bol venovaný administratívnym opatreniam. Koncom roka 2010 nastal pozitívny posun v celkovom čerpaní príspevku.

Niektoré projekty hodnotil NKÚ SR ako rizikové z pohľadu ich plánovaného ukončenia k finálnemu termínu 30.04.2011. Ďalších sedem projektov identifikovaných NKÚ SR malo hodnotu NFP

projektov spolu v sume 5 981 084,26 EUR a malo nízke čerpanie financovania zo štátneho rozpočtu, resp. zúčtovania oprávnených výdavkov s ÚFM z objektívnych aj subjektívnych dôvodov.

V priebehu procesu implementácie pôsobili kontrolné mechanizmy či už externé alebo interné a z ich pôsobenia rezultovali zistenia. Tieto boli priebežne zapracovávané do interných predpisov a usmernení a zabezpečovali optimalizáciu procesu implementácie s obmedzeniami.

Kontrolou zistené riziko v úvodných základných procesoch implementácie finančných mechanizmov po fázu vyhlásenia výziev, resp. podpisu zmlúv s konečnými prijímateľmi a sprostredkovateľmi bolo potvrdené zistenými skutočnosťami.

Ku dňu 02.11.2010 boli zamerania ŠFM pokryté vyhlásenými výzvami. Ukončené a švajčiarskou stranou schválené boli tri projekty a ďalšie štyri boli schválené vo fáze projektového zámeru.

Do obdobia príprav výziev, resp. priamych zadaní, neboli žiadnym materiálom stanovené časové limity. Z týchto aj iných dôvodov sa SR oneskorila s vyhlasovaním výziev a procesom schvaľovania projektov oproti ostatným štátom využívajúcim ŠFM a mala najhoršiu východiskovú pozíciu.

Ďalší proces od vyhlásenia výziev bol formalizovaný. NKB realizoval a koordinoval hodnotiaci a výberový proces.

Priame zadania boli zverejňované v zmysle platných Pravidiel a postupov implementácie Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce a boli riadne schválené švajčiarskou stranou.

Na základe vykonaných analýz bude v prípade včasného zazmluvnenia všetkých návrhov konečných projektov vytvorený predpoklad vyčerpania príspevku zo ŠFM v plnej výške v stanovenom termíne.

Bude však potrebné brať do úvahy riziko a pripraviť si alternatívne riešenia v prípade, že žiadatelia nemusia dodržať niektoré plánované termíny, resp. môžu od projektu odstúpiť v rôznych fázach schvaľovacieho procesu aj po schválení projektu švajčiarskou stranou, alebo ak by nesplnili schválené podmienky.

Bolo identifikované ďalšie riziko, ktoré nebolo spojené s termínom schválenia konečných návrhov projektov, ale s efektívnosťou a hospodárnosťou použitia prostriedkov. Riziko spočíva v tom, že nebolo zabezpečené ustanovenie Článku 6 Spolupráca a postupy bod 1, ktoré malo za cieľ zabrániť duplikácii a prekryvaniu sa s projektmi financovanými zo štrukturálnych fondov a/alebo Kohézneho fondu a tiež zo zdrojov Prechodného nástroja, NFM a FM EHP, alebo iných programov dvojstrannej spolupráce a zmluvné strany mali zabezpečiť účinnú koordináciu a zdieľanie akýchkoľvek informácií potrebných pre tento účel, a tým mohlo a môže k tejto duplicite prísť. V tomto bode nebola zo slovenskej strany dodržaná Rámcová dohoda.

Odstránenie tohto rizika bude nutné riešiť v kooperácii a koordinácii so všetkými zainteresovanými zložkami slovenskej strany vytvorením komplexnej databázy financovaných projektov na území SR.